

Aguantar o resistir?

Dimecres el ple del Senat va aprovar la reforma de la llei hipotecària únicament amb els vots del PP. La reforma, com és sabut, ha rebut el rebuig de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH). Amb aquesta aprovació el govern va posar el punt final a la ILP per la dació en pagament de caràcter retroactiu i universal. Però dimecres mateix una jutge de Sabadell va denegar la petició de la fiscalia de desallotjar onze famílies que viuen en un bloc de pisos del Sareb (el que es coneix com a *banc dolent*) ocupat des de fa setmanes per la PAH.

Dijous la comunitat educativa (professorat, alumnat i famílies) de tot l'Estat i tots els cicles formatius (des de bressol fins a la universitat) van sortir al carrer per demanar la retirada de l'avantprojecte de llei orgànica per a la millora de la qualitat educativa (Lomce). En el cas català, la convocatòria també anava en contra de les retallades en educació pública de la Generalitat de Catalunya. L'endemà d'aquesta jornada de vaga, que va mobilitzar milers de persones, el govern central va ajornar l'aprovació del projecte de reforma educativa, que inicialment s'havia d'aprovar divendres mateix al consell de ministres.

La crònica d'aquests fets convidava a preguntar-se per la incidència de les mobilitzacions ciutadanes sobre les decisions del govern: ¿serveix d'alguna cosa recollir firmes, ocupar habitatges buits, sortir al carrer o fer vaga i renunciar a una part del sou? La complexitat social del context actual demana cautela analítica i, alhora, anàlisi constant. Per això, és útil recórrer a conceptes teòrics de llarg recorregut. En aquest cas, pot resultar útil recuperar el concepte sociològic de resistència. Michael Foucault argumenta que la idea de re-

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

sistència no es pot deslligar de la idea de poder. En concret, afirma que la resistència forma part del poder i que l'exercici de la resistència va més enllà de l'àmbit estrictament polític. Segons Foucault: "La resistència no és només una negació: és un procés de creació. Crear i recrear, transformar la situació, participar activament en el procés, això és resistir".

La vaga de la comunitat educativa va ser una acció mobilitzadora emmarcada dins d'un llarg procés de resistència que fa mesos protagonitzen el professorat, l'alumnat i les famílies. Un procés de participació que sorgeix per defensar la igualtat d'oportunitats davant l'accés a l'educació. El moviment no es defineix en negatiu simplement criticant la part contrària, el govern espanyol i català, sinó que es defineix en positiu creant i recreant alternatives a les seves propostes. Des de l'escola bressol fins a la universitat es construeix i reconstrueix la idea d'una educació pública de qualitat com a garantia per a l'equitat democràtica i la cohesió social. Però Fou-

cault també identificaria com a resistència l'actitud del ministre Wert, que, com a part constituent del poder polític, crea i recrea un model educatiu basat en la competència i la segregació. La comunitat educativa i el ministre Wert estan immersos en un conflicte de poder. Mentre les dues parts es mostrin resistents, existeixen les mateixes possibilitats que una d'elles esdevingui la protagonista final de la transformació: modificar el contingut de la Lomce o aprovar-la.

Però dins del govern central no tot són resistències. Hi ha qui simplement aguanta, negant qualsevol tipus de problema, sense crear ni recrear. Aquest és el cas del president Mariano Rajoy, que, aïllat de la realitat, aguanta tot esperant que les coses canviïn de rumb per art de màgia. Aguantar és més arriscat que resistir. Aguantar implica acceptar l'*statu quo* i renunciar a ser part activa de la realitat. Resistir implica transformar la situació i participar activament en la construcció de la realitat.

El govern central aguanta amb algunes resistències internes, la ciutadania resisteix de moltes i diverses maneres. El mateix Foucault subratlla les múltiples cares de la resistència, ja que la considera una actitud quotidiana que es produeix de moltes maneres. Aquestes cares es poden resseguir cada dia al carrer: la peixatera que decideix començar a vendre menjar cuinat per resistir amb el seu negoci; la mare que mobilitza totes les famílies afectades d'una escola per anar a reclamar el pagament de les beques menjador; o la companyia de circ que un diumenge al matí inunda la platja d'acrobàcies i màgia per fer saber que es resisteix a desaparèixer. La capacitat de resistència de la ciutadania és un actiu que no es pot subestimar perquè, segons Foucault, resistir té el poder de transformar.

Per Foucault la resistència no és només una negació: és crear i recrear, transformar la situació, participar activament